

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 300/2023-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudítša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou CIMRÁK s. r. o., Štefánikova trieda 7, Nitra, IČO 36 868 876, v mene ktorej koná JUDr. Ing. Martin Cimrák, LL.M., advokát, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 8 C 18/2002 z 31. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 2 listiny v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 18/2002-605 z 31. januára 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, a rovnako žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupujúci v procesnom postavení žalovaného bol účastníkom konania na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 18/2002 o neplatnosť kúpnej zmluvy č. M 60/04 z 23. januára 1990 (ďalej len „kúpna zmluva“). Žaloba o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy bola doručená okresnému súdu 21. februára 2002. V priebehu konania došlo k zmene predmetu žaloby na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorú okresný súd vykonal na základe návrhu žalobcu na pojednávaní uskutočnenom 11. januára 2012.

3. Okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 8 C 18/2002-345 z 11. januára 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že vlastníkami sporných nehnuteľností sú žalobcovia, každý v podiele 1/3 k celku. Zároveň zaviazal sťažovateľa na úhradu trov konania vo výške 33,19 eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1 448,71 eur. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolania žalobca v 1. rade a sťažovateľ, o ktorých rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 9 Co 337/2012-466 z 30. januára 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil. V časti náhrady trov konania rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Keďže v napadnutom konaní nebolo rozhodnuté o trovách konania, okresný súd uznesením č. k. 8 C 18/2002-494 z 28. septembra 2020 priznal žalobcom v 1. – 4. rade plný nárok na náhradu trov konania proti žalovanému (sťažovateľovi). Následne okresný súd v uznesení č. k. 8 C 18/2002-532 z 5. marca 2021 (ďalej len „uznesenie z 5. marca 2021“) prvým výrokom uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade náhradu trov konania vo výške 21 786,53 eur a druhým výrokom uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. – 3. rade sumu vo výške 1 297,61 eur. Proti predmetnému uzneseniu podali sťažnosti žalobca v 1. rade a sťažovateľ. O sťažnostiach rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že zmenil výrok I a žalovaného zaviazal povinnosťou vyplatiť žalobcovi v 1. rade náhradu trov konania vo výške 23 882,60 eur pozostávajúcich zo zaplatených súdnych poplatkov vo výške 66,39 eur a trov právneho zastúpenia vo výške 23 816,21 eur na účet právneho zástupcu žalobcu v 1. rade.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ nesúhlasí s obsahom uznesenia z 5. marca 2021 ani s napadnutým uznesením, pričom namieta, že okresný súd pri výpočte trov konania vychádzal z § 10 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej aj „vyhláška“) a za základ pre výpočet odmeny advokáta sťažovateľa za jeden úkon právnej pomoci považoval hodnotu predmetu kúpnej zmluvy (nehnuteľnosti) zistenú ku dňu začatia poskytovania právnej služby, určenú odborným vyjadrením realitnej kancelárie [REDACTED] z 21. februára 2002. Podľa okresného súdu je možné výšku tarifnej odmeny vyjadriť v peniazoch, a to podľa hodnoty veci, t. j. podľa hodnoty nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom kúpnej zmluvy. Sťažovateľ s názorom okresného súdu nesúhlasí a zastáva názor, že je založený na nesprávnej interpretácii vyhlášky a je v rozpore so zásadou spravodlivého súdneho konania.

6. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd napadnutým uznesením taktiež porušil princíp právnej istoty a doktrínu legitímnych očakávaní, keďže v roku 2012, keď prvýkrát rozhodoval o trovách konania, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 33,19 eur a trovy konania vo výške 1 448,72 eur. Okresný súd pri určovaní trov konania postupoval ako pri neoceniteľnom práve. Rozsudok okresného súdu bol síce v danej časti zrušený rozsudkom krajského súdu z 30. januára 2014, avšak dôvod zrušenia nespočíval v nesprávnom určení sadzby tarifnej odmeny za úkony právnej služby. Sťažovateľ preto legitímne očakával, že okresný súd bude pri rozhodovaní vychádzať z rovnakých právnych základov.

7. Sťažovateľ zdôraznil, že vo veci trov konania nebolo okresným súdom rozhodnuté takmer 7 rokov. Podľa jeho názoru okresný súd pri svojom rozhodnutí nerešpektoval právny názor krajského súdu vyslovený v rozsudku z 30. januára 2014, ktorým je zo zákona viazaný. Okresný súd sa rovnako nedostatočne vysporiadal so skutočnosťou, že súdny poplatok bol určený a zaplatený podľa časti I písm. b) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov platného a účinného v čase podania žaloby, teda za situácie, „ak nemožno predmet oceniť peniazmi“. Sťažovateľ rovnako poukázal na skutočnosť, že krajský súd sa v zrušujúcom rozsudku nezaoberal tým, že by bola výška tarifnej odmeny určená nesprávne. Bolo by pritom krajne nespravodlivé, aby v dôsledku 7-ročnej nečinnosti súdu trovy konania predstavovali sumu niekoľkonásobne vyššiu, ako bola priznaná v roku 2012. Z uvedených dôvodov preto sťažovateľ považuje výšku trov konania za neprimeranú, postup okresného súdu za svojvoľný a v rozpore s princípom materiálnej spravodlivosti.

8. Podľa sťažovateľa okresný súd pri určovaní výšky trov nesprávne aplikoval príslušné ustanovenia vyhlášky, keď nesprávne vyhodnotil obe fázy konania (t. j. fázu do rozhodnutia o zmene petitu a fázu po rozhodnutí o zmene petitu) ako konanie, ktoré je možné oceniť peniazmi. Okresný súd postupoval nesprávne, ak určil, že hodnota úkonu má byť vypočítaná podľa § 13 ods. 1 a 7 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a nezohľadnil znenie vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 240/1990 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ktorá bola platná a účinná v čase podania žaloby, ani znenie vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Takýto postup považuje sťažovateľ za arbitrárny, nepreskúmateľný a majúci dostatočnú intenzitu potrebnú pre zásah ústavného súdu.

9. Sťažovateľ opakovane uviedol, že v pôvodnej žalobe sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy. V prípadoch určovacích žalôb sa určuje náhrada trov konania v časti odmeny advokáta za zastupovanie vo veci v režime vyhlášky podľa § 11 ods. 1 písm. a), teda platí, že hodnotu takejto veci alebo právo nie je možné vyjadriť v peniazoch. Žalobcovia žiadali o zmenu petitu až na pojednávaní uskutočnenom 11. januára 2012 a až dňom pripustenia zmeny predmetu konania sa predmetom konania stalo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Túto skutočnosť však pri svojom postupe opomenul.

10. Podľa názoru sťažovateľa sa v zmysle ustálenej súdnej praxe, ako aj rozhodovacej praxe ústavného súdu základ pre výpočet trov právneho zastúpenia určuje na základe rovnakých kritérií ako základ pre výpočet súdneho poplatku vyrubovaného vo veci. Tento postup reflektuje jednoduchosť základu pre všetky druhy trov konania, ktorých výška sa odvíja od hodnoty sporu. Nemožno tiež opomínať skutočnosť, že predmetom konania o určenie neplatnosti právneho úkonu, v tomto prípade kúpnej zmluvy je posúdenie, či preskúmaný právny úkon bol urobený v súlade s právnymi predpismi, čo predstavuje skutočnosť objektívne neoceníteľnú peniazmi.

11. Sťažovateľ ďalej uviedol, že ak by aj okresný súd dospel k záveru, že úkony vykonané po zmene petitu je možné počítať podľa hodnoty veci, z kúpnej zmluvy vyplýva, že kúpna cena predstavovala hodnotu 15 940,22 eur (480 215 Kčs). Hodnota veci preto nemôže predstavovať súdom akceptovanú sumu 99 581,76 eur, ktorá navyše nebola určená znaleckým posudkom, ale len

odborným posúdením realitnej kancelárie. Z kúpnej zmluvy, od ktorej sa odvíjal aj samotný spor, vyplýva nesporná hodnota veci, t. j. suma 15 940,22 eur, a z tejto sumy mal vyšší súdny úradník vychádzať pri určovaní odmeny advokáta.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, základného práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením okresného súdu o trovách konania. Okresný súd mal podľa názoru sťažovateľa nesprávnou aplikáciou vyhlášky pri výpočte trov konania rozhodnúť svojvoľne, arbitrárne, porušiť zásadu legitímnych očakávaní sťažovateľa a princíp právnej istoty.

13. Pozornosti ústavného súdu neuniklo, že sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti žiadal o zrušenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Rovnako žiadal o priznanie trov konania zo strany najvyššieho súdu. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh je však nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že sťažovateľ ústavnou sťažnosťou žiadal o zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu a uvedená nepresnosť je zjavnou chybou v písaní. Z uvedeného dôvodu ústavný súd bez toho, aby sťažovateľa vyzýval na odstránenie predmetného nedostatku, pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia okresného súdu v kontexte argumentov uvedených v ústavnej sťažnosti.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy (čl. 36 ods. 1 a 2 listiny) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

14. Ústavný súd pri preskúmaní rozhodnutí o trovách konania stabilne zdôrazňuje, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi prislúcha zásadne týmto súdom. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (IV. ÚS 248/08, II. ÚS 569/2017). O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

15. Na druhej strane však ústavný súd pripomína, že rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

16. Ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo nej. Z tohto postavenia mu preto v zásade neprislúcha bez ďalšieho posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia dospel. Ústavný súd s ohľadom na námietky sťažovateľa musí posúdiť, či napadnuté uznesenie okresného súdu spĺňalo požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy), rešpektujúc pritom svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v predmetnej veci) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

17. Nosná námietka sťažovateľa spočíva v tom, že okresný súd pri vyčíslení trov konania nesprávne aplikoval vyhlášku tým, že nerozlíšil fázu konania, keď jeho predmetom bola neplatnosť kúpnej zmluvy, od fázy, keď sa na základe zmeny petitu rozhodovalo o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Z uvedeného dôvodu preto okresný súd mal nesprávne aplikovať § 10 ods. 2 vyhlášky namiesto § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, keď pristupoval k celému konaniu ako ku konaniu s predmetom ocniteľným v peniazoch. Okresný súd pri výpočte výšky základnej sadzby tarifnej odmeny vychádzal z tarifnej hodnoty veci – nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom konania v prerokovávanej veci v zmysle § 10 ods. 2 vyhlášky. Hodnota nehnuteľnosti bola určená na základe súdom akceptovaného odborného vyjadrenia realitnej kancelárie [REDAKOVANÉ] z 21. februára 2002, ktoré bolo predložené žalobcom v 1. rade. Sťažovateľ aj v danej súvislosti namietal, že cena nebola adekvátne, keďže nebola určená na základe znaleckého posudku, ale odborného vyjadrenia realitnej kancelárie.

18. Ústavný súd v skorších rozhodnutiach (III. ÚS 114/09, II. ÚS 300/09, III. ÚS 476/2013) posúdil ústavné sťažnosti, ktorými bola všeobecným súdom vyčítaná nesprávna aplikácia § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky v prípade konaní o určenie neplatnosti zmluvy, ako zjavne neopodstatnené a odmietol ich, keď konštatoval ústavnú udržateľnosť záverov všeobecných súdov v konkrétnych okolnostiach prípadu. Vždy pritom zdôraznil, že je potrebné vychádzať z interpretácie normatívneho textu „ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch“. Vyjadriť hodnotu (práva) predovšetkým znamená vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu konania, t. j. s tým, aké účinky má pre účastníkov meritórne rozhodnutie súdu v konaní. Z posledných rozhodnutí ústavný súd odkazuje na uznesenie vo veci sp. zn. III. ÚS 156/2020, v ktorom považoval právny záver súdu, podľa ktorého je pri konaní o určenie neplatnosti zmluvy predmet konania peniazmi neocniteľný, a preto je na mieste aplikácia § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, za jeden z možných prístupov k interpretácii a aplikácii relevantnej právnej úpravy a v okolnostiach posudzovanej veci preto nepovažoval napadnuté uznesenie za zjavne neodôvodnené, arbitrárne či ústavne nekonformné.

19. Na druhej strane v inom z nedávnych rozhodnutí (I. ÚS 184/2020) vyslovil ústavný súd právny záver, podľa ktorého ak je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom súdneho sporu, peniazmi ocniteľné, potom sa táto suma považuje za základ pre tarifnú odmenu advokáta, a to aj vo veciach určenia neplatnosti právneho úkonu. Explicitná kogentná úprava § 9 ods. 1 vyhlášky vylučuje použitie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Nálezom v tejto veci ústavný súd nadviazal na právny názor vyslovený vo veci sp. zn. I. ÚS 176/2017, ktorým v napadnutom uznesení argumentoval aj okresný súd (body 64 a 65 napadnutého uznesenia). Podľa neho s ohľadom na to, že citovaný právny predpis (vyhláška, pozn.) rozlišuje situácie, keď je predmet právneho úkonu, o ktorého platnosti je

vedené súdne konanie, peniazmi oceníteľný a keď nie je, nemožno vychádzať z právneho názoru, že vždy, keď je predmetom konania určenie neplatnosti zmluvy, nemožno tento predmet peniazmi oceniť. Je teda potrebné v každom konkrétnom prípade skúmať, či možno predmet právneho úkonu (t. j. plnenie) oceniť a v závislosti od toho stanoviť aj výšku náhrady trov konania. Vo veciach sp. zn. I. ÚS 176/2017 a I. ÚS 184/2020 ústavný súd uzavrel, že v spore o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy je hodnotou práva samotná hodnota nehnuteľnej veci, ktorá je predmetom zmluvy a ktorá je nepochybne peniazmi oceníteľná.

20. Obdobne v konaní sp. zn. II. ÚS 226/2012 (nález publikovaný v ZNaU ÚS SR pod č. 70/2012, pozn.) ústavný súd vyslovil, že pri aplikácii ustanovení vyhlášky upravujúcich určenie základnej sadzby tarifnej odmeny úkonu právnej služby je v konaniach o určovacej žalobe potrebné predovšetkým vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu konania, t. j. s tým, aké a či bude mať meritórne rozhodnutie súdu v tomto konaní účinky, resp. vplyv na zmenu hmotnoprávneho postavenia účastníkov tohto konania (k tomu pozri aj II. ÚS 492/2013).

21. Opierajúc sa o uvedené východiská, ústavný súd skúmal, čo bolo obsahom predmetu konania v napadnutej veci a pre účel posúdenia ústavnej sťažnosti sa oboznámil aj s rozsudkom okresného súdu z 11. januára 2012 a rozsudkom krajského súdu z 30. januára 2014. Z obsahu rozsudku okresného súdu vyplýva, že na základe návrhu žalobcov došlo pred samotným meritórnym rozhodnutím k zmene predmetu konania a, nadväzujúc na uvedené, okresný súd určil, že sporné nehnuteľnosti sú vo vlastníctve navrhovateľov (žalobcov). Rozsudok okresného súdu bol následne ako vecne správny potvrdený krajským súdom. V časti týkajúcej sa trov konania krajský súd rozsudok zrušil na základe odvolania žalobcov s nasledujúcim odôvodnením: *„Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v časti trov konania zistil, že súd prvého stupňa svoje rozhodnutie v tejto časti nedostatočne odôvodnil a z toho dôvodu je nepreskúmateľné, preto ho v tejto časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Povinnosťou súdu prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania bude vysporiadať sa a riadne odôvodniť, prečo nepriznal navrhovateľovi v 1. rade aj zaplatený súdny poplatok za vydanie predbežného opatrenia, na základe čoho účtoval ku každému úkonu len jeden režijný paušál v čase, keď právny zástupca navrhovateľa v 1. rade zastupoval viac osôb a uviesť, ako vypočítal DPH, pričom pri výpočte zohľadní aj obdobia, kedy sa DPH účtovalo len z odmeny a kedy už aj z náhrad, a tiež to, dokedy bola DPH 19% a odkedy 20% a to tak, aby jeho výpočet bol preskúmateľný odvolacím súdom. V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách konania.“*

22. Na margo sťažnostnej námietky o rozhodnutí okresného súdu v rozpore s právnym názorom krajského súdu ústavný súd uvádza, že krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia a nepreskúmateľnosti. Je pravda, že krajský súd výslovne neoznačil za nesprávnu aplikáciu § 10 ods. 2 vyhlášky, táto okolnosť však nebola predmetom posudzovania odvolacím súdom, pretože ani jedna zo strán takú odvoláciu námietku neuplatnila. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za významné, že okresný súd rozhodol o trovách konania v čase, keď došlo k vývoju judikatúry najvyšších súdnych autorít v spornej otázke. Zároveň je potrebné dodať, že aj napriek rozhodnutiu o trovách so značným časovým odstupom od zrušenia (v situácii indikujúcej možné zbytočné prietahy v konaní) okresný súd nerozhodol v rozpore s právnym názorom odvolacieho súdu.

23. Ústavný súd nepovažuje za relevantnú ani sťažnostnú námietku týkajúcu sa rozdielne určenej výšky súdneho poplatku a trov konania. Súdny poplatok bol určený podľa sadzobníka súdnych poplatkov platného v čase podania žaloby (keď predmetom bolo určenie neplatnosti kúpnej zmluvy) a o trovách konania bolo rozhodované po rozhodnutí vo veci samej s výrokom o určenie vlastníckeho práva. K argumentácii, že okresný súd sa napadnutým uznesením odklonil od rozhodovacej praxe v obdobných prípadoch, ústavný súd uvádza, že aj keby to tak bolo, čo však z argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nemožno ustáliť, prípadné odchylenie sa súdu od existujúcej skoršej judikatúry v konkrétnom prípade by mohlo predstavovať zásah do základných práv a slobôd účastníka konania len za predpokladu, že by bolo dôsledkom arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti súdneho rozhodnutia v prerokovávanej veci (pozri napr. nález č. k. III. ÚS 551/2012 z 30. januára 2013). V tomto kontexte ústavný súd tiež zdôrazňuje, že mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zverená najvyššiemu súdu. Zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov je podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. a)] zverené najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05, II. ÚS 752/2016, II. ÚS 861/2016, III. ÚS 205/2017).

24. V súvislosti s hodnotou nehnuteľnosti ústavný súd konštatuje, že sa stotožňuje s právnym záverom okresného súdu, keď nevidel dôvod na určenie ceny nehnuteľnosti na základe jej hodnoty z roku 1990, ale správne bola určená na základe hodnoty veci v čase začatia konania v roku 2002 (body 64 a 65 napadnutého uznesenia). Okresný súd akceptoval ako relevantné odborné vyjadrenie realitnej kancelárie, čo ústavný súd nepovažuje za ústavnoprávne sporné. Z hľadiska hospodárnosti konania by, naopak, bolo neúnosné, aby sa v súdnom konaní generovali trovy spojené so znaleckým dokazovaním výlučne pre účely rozhodovania o výške trov.

25. Ústavnému súdu po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia nezostalo iné, než len konštatovať, že okresný súd rešpektoval kogentnú právnu normu, preto sa nemohol dopustiť ústavou zakázanej svojvôle, a tým aj porušenia ústavou zaručených práv, ktoré sťažovateľ označil v ústavnej sťažnosti. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol danú časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy:

26. Sťažovateľ porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy odvodzuje od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva

podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júna 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu